

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК І ЖИВОПИС

Освітня програма: Дизайн одягу
Спеціальність: 022 Дизайн
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «02» вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Рисунок і живопис
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Осадца Марта Зіновіївна Повшик Світлана Яремівна
Контактний телефон викладача	0342523429
E-mail викладача	kdtm@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна та дистанційна форми навчання
Обсяг дисципліни	720 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=7136
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях. Консультація до екзамену – 1 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальний курс дисципліни «Рисунок і живопис» з циклу професійної та практичної підготовки студентів спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Дизайн одягу» рівня вищої освіти «бакалавр» спрямований на підготовку висококваліфікованого фахівця у галузі дизайну, дизайнера одягу, а також на всебічне засвоєння основного арсеналу засобів рисунку і живописних прийомів у техніках акварелі, гуаші, акрилу; усвідомлення основних засад живописного зображення натюрморту та фігури з природи; ознайомлення з методами, технічними й творчими прийомами, матеріалами рисунку та живопису.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>– Метою викладання навчального курсу «Рисунок і живопис» є засвоєння теоретичних і практичних знань з рисунка і живопису, оволодіння студентами засобами відтворення форми, її конструктивних особливостей, вивчення методів рисунку й основних технік малярства, необхідних для формування професійних знань дизайнера одягу та вироблення творчого підходу до втілення художнього образу графічними та живописними засобами. Цілями викладання курсу є вивчення методів рисунку й основних технік живопису, знання законів перспективи, кольорознавства, особливості застосування контрастних і нюансних співвідношень відповідно до поставлених натурних завдань, що сприятиме досягненню результатів, визначених стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 «Дизайн» https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/022-dizayn-bakalavr.pdf.</p> <p>– Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – володіти професійною термінологією; – знати закони перспективи, композиції, прийоми зображення об'ємно-просторової форми; – знати процес створення графічного та живописного твору, його етапність і послідовність. технологічні процеси роботи живописними (акварель, гуаш, акрил) та графічними (олівець, вугілля, сангіна, пастель, туш) матеріалами, основні методи і прийоми роботи в контексті виконання навчальних завдань; – забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні; – аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти зображення для розроблення графічних і живописних композицій; – розробляти композиційне вирішення, виявляти характер, конструктивну побудову та взаємозв'язок основних мас предметів у відповідних техніках і матеріалах рисунку та живопису; – відтворювати на зображальній площині об'ємно-просторові, матеріальні якості та 	

колористичну характеристику предметів графічними і живописними засобами;
 – застосовувати у професійній діяльності успішні українські та зарубіжні художні практики.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну одягу, що передбачає застосування навиків рисунку та живопису.

Загальні компетентності (ЗК):

- знання та розуміння предметної області рисунку та живопису в професійній діяльності;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку методів і прийомів рисунку та живопису.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- здатність застосовувати навички рисунку та живопису в професійній діяльності;
- здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художній діяльності;
- здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки рисунку та живопису, навички роботи відповідними графічними і живописними матеріалами (за спеціалізаціями);
- здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами рисунку та живопису.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	240
самостійна робота	472

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I; II; III; IV	Дизайн	I; II	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдан ня, год	Вага оцінки	Термін виконання
Лекція 1. Особливості лінійно-конструктивного рисунку. Особливості рисунку класичних гіпсових моделей. Натюрморт, особливості його рисунку.	Лекція	№ 2, 7, 8, 10, 12,	2		1 тиждень
Тема 1. Конструктивний лінійний рисунок гіпсових геометричних фігур. Рисунок простих прямокутних	Самостійна робота	№ 2, 7, 8, 10, 12, 15	8	5	1-2 тиждень

геометричних форм (куб, прямокутна призма, піраміда, шестикутна призма). Рисунок форм обертання (циліндр, конус у різних положеннях, куля).					
Тема 2. Світлотіньовий рисунок натюрморту з гіпсових геометричних фігур з тональним вирішенням об'ємів.	Практичні заняття	№ 2, 7, 8, 10, 12, 15	12	15	3-5 тиждень
Тема 3. Світлотіньовий рисунок натюрморту з предметів побуту, різних за формою, матеріалом і фактурою, з уведенням драперії.	Практичні заняття	№ 2, 7, 9, 10, 12, 15	16	15	6-9 тиждень
Тема 4. Рисунок драперії зі складками. Рисунок драперії з орнаментом (клітинка, полоска).	Самостійна робота	№ 2, 7, 8, 10, 12, 15	16	5	6-9 тиждень
Тема 5. Натюрморт із гіпсових геометричних тіл на нейтральному тлі. Гризайль.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 16, 19	8 10	10	10-11 тиждень
Тема 6. Етюд зі світлих за тоном предметів на нейтральному тлі при денному освітленні.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 16, 19	12 22	15	12-14 тиждень
Тема 7. Натюрморт з різних за тоном і формою предметів побуту в теплій гамі.	Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 16, 19	24	10	14 тиждень
Тема 8. Натюрморт з різних за тоном і формою предметів побуту на контрастному тлі з уведенням різнокольорових драперій в холодній гамі	Практичні заняття Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 16, 19	10 24	15	14-15 тиждень
Тема 9. Декоративний стилізований натюрморт предметів	Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 19	16	10	15 тиждень

побуту на контрастному тлі з уведення різнокольорових драперій.					
Лекція 1. Просторові плани. Анатомічна будова голови людини. Об'ємно-просторовий рисунок голови людини.	Лекція	№ 2, 7, 8, 9, 10, 12,	2		1 тиждень
Тема 1. Рисунок натюрморту з різноманітними за формою предметами побуту на тлі яскравих драперій на виявлення планів.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 2, 7, 8, 9, 10, 12, 15	14 12	15	1-4 тиждень
Тема 2. Рисунок натюрморту з гіпсовою моделлю окремого фрагменту гіпсової голови людини та орнаментальною драперією.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15, 18	16 12	15	5-8 тиждень
Тема 3. Рисунок натюрморту з гіпсовою моделлю окремого фрагменту гіпсової голови людини та орнаментальною драперією. Декоративний стилізований творчий задум.	Самостійна робота	№ 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15, 18	22	10	2-8 тиждень
Тема 4. Об'ємно-просторовий рисунок черепа. Рисунок черепа у трьох позиціях (конструктивний аналіз). Короточасні рисунки черепа.	Самостійна робота	№ 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15, 18	10	10	5-8 тиждень
Тема 5. Об'ємно-просторовий рисунок фрагментів гіпсової голови людини (око, ніс, губи). Довготривалі студії гіпсових фрагментів голови.	Самостійна робота	№ 2, 3, 4, 5, 8, 10, 12, 15, 18	10	10	5-8 тиждень
Тема 6. Натюрморт з контрастних за кольором предметів	Практичні заняття	№ 6, 11, 14, 16, 19	14 20	15	9-12 тиждень

на тлі яскравих драперій, близькими до етнографічного зразка, з використанням народного оздоблення, кольору.	Самостійна робота				
Тема 7. Складний тематичний натюрморт з різних за формою предметів побуту з уведенням гіпсової моделі окремого фрагменту гіпсової голови людини, блискучого предмета на дзеркальній поверхні та орнаментальної драперії при денному освітленні.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 16, 19	18 20	15	13-16 тиждень
Тема 8. Складний тематичний натюрморт. Індивідуальний творчий задум.	Самостійна робота	№ 6, 11, 14, 19	10	10	12-16 тиждень
Лекція 1. Пропорції фігури людини її пластичність і динамічність. Особливості зображення на площині аркуша. Анатомічні знання та їх значення для роботи над зображенням постаті людини.	Лекція	№ 3, 4, 5	2		1 тиждень
Тема 1. Особливості зображення на площині аркуша. Анатомічні знання та їх значення для роботи над зображенням постаті людини.	Самостійна робота	№ 3, 4, 5	18	5	1-2 тиждень
Тема 2. Жіноча фігура в трико, в повороті з опорою на одну ногу. Фас, анфас, профіль. Лінійно-конструктивне трактування (рисунок) та тонально-колористичне	Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5	14/2 20/32	25	2-4 тиждень

трактування (живопис).					
Тема 3. Чоловіча фігура в трико, в повороті з опорою на одну ногу. Фас, анфас, профіль. Лінійно-конструктивне трактування (рисунок) та тонально-колористичне трактування (живопис).	Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5	14/2 20/32	25	5-8 тиждень
Тема 1. Зарисовки голови людини в різних поворотах. Пошук емоційної виразності та портретної схожості.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 18	6 10/16	15	9-10 тиждень
Тема 2. Жіночий портрет з руками в головному уборі. Лінійно-конструктивне трактування (рисунок) та тонально-колористичне трактування (живопис). Площинне стилізоване (в манері відомого майстра) трактування.	Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 18	26/2 40/64	30	10-15 тиждень
Лекція 1. Складові образної виразності. Засоби візуалізації емоційних змістів в рисунку дизайнера одягу.	Лекція	№ 3, 4, 5	2		1 тиждень
Тема 1. Засоби візуалізації емоційних змістів у рисунку дизайнера одягу.	Самостійна робота	№ 3, 4, 5	18	10	1-2 тиждень
Тема 1. Двох фігурна тематична (одяг аксесуари, предмети побуту) постановка: - академічний рисунок; - лінійно-площинне трактування графічними засобами;	Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5	58/2 100/156	90	2-16 тиждень

- стилізація (наслідування манери відомих майстрів сучасного живопису) або авторська техніка.					
---	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Вимоги до письмової роботи

Семінарські заняття

Умови допуску до підсумкового контролю

Наявність виконаного комплексу практичних робіт. Впродовж семестру студент отримує – 100 балів. Розподіл балів залікової оцінки утворює сума за виконання практичних завдань і самостійної роботи. Екзаменаційну оцінку утворює сума балів за виконання практичних і самостійних завдань протягом семестру (70%) та екзаменаційну практичну роботу (30%).

7. Політика курсу

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента з акцентом на виконання практичних завдань, у процесі виконання яких студенти рівня вищої освіти «бакалавр» оволодіють технологічними прийомами технік рисунку і живопису, що в подальшому сприятиме зростанню їх фахової майстерності. При виконанні практичних завдань студенти мають проявити здатність до самостійного їх виконання, демонструючи результати навчання, прописані у компетентностях навчального курсу. Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із дотриманням позицій академічної доброчесності. Відповідно до «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/%d0%bf%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b6%d0%b5%d0%bd%0%bd%1%8f-%d0%bf%1%80%d0%be-%d0%b7%d0%b0%d0%bf%d0%be%d0%b1%d1%96%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d0%bd%1%8f-%d0%bf%d0%bb%d0%b0%d0%b3%d1%96%d0%b0%d1%82%d1%83/>, з них виділяються – здатність діяти у навчальних ситуаціях згідно з нормами академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання, коректно посилаючись на джерела інформації у разі запозичення ідей і тверджень; не допускати проявів академічної недоброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності. Практичні завдання повинні бути виконані із застосуванням загальних засад та правил наукової етики та академічної доброчесності. Протягом вивчення курсу студент

зобов'язаний: систематично відвідувати практичні заняття; своєчасно виконувати практичні і самостійні завдання; консультуватися з викладачами курсу щодо виконання завдань за допомогою системи дистанційного навчання та/або соціальних мереж. Контроль за засвоєнням знань із курсу «Рисунок і живопис» протягом семестру проводиться у формі методичного перегляду виконаних завдань.

8. Рекомендована література

1. *Авсиян О.* Натура и рисование по представлению. Москва : Изобразительное искусство, 1985. 144 с.
2. *Анисимов Н.* Основы рисования : учебное пособие для вузов. Москва : Стройиздат, 1974.
3. *Баммес Г.* Изображение человека. Основы рисунка с натуры. СПб., 2012.
4. *Vatmes G.* Der nackte Mensch. Dresden : Veb verlag der kunst, 1982.
5. *Барчаи Е.* Анатомия для художников. 5-е издание. Будапешт : Корвина, 1975. 320 с.
6. *Йогансон Б.* О живописи: Как составить натюрморт. Как написать натюрморт. Москва : Искусство, 1960. 32 с.
7. *Королев В.* Материалы и техника рисунка. Москва : Искусство, 1984.
8. *Королев В.* Учебный рисунок. Москва : Искусство, 1981.
9. *Кузин В.* наброски и зарисовки. Москва : Просвещение, 1970.
10. *Ли Н.* Основы учебного академического рисунка. Москва : Эксмо, 2005. 477 с.
11. *Никодеми Г.* Техника живописи / пер. Г. Семеново́й. Москва : ЭКСМО-Пресс, 2002. 144 с.
12. *Ростовцев Н.* Учебный рисунок : учебник. 2-е изд., перераб. Москва : Просвещение, 1985. 256 с.
13. *Ростовцев Н.* Рисунок, живопись, композиция. Москва : Просвещение, 1989. 160 с.
14. *Унковский А.* Живопись: вопросы колорита. Москва : Просвещение, 1980.
15. *Шембель Л.* Основы рисунка : учебник для профессиональных учебных заведений. Москва : Высшая школа, 1994.

Додаткова:

16. *Айзенбарт Б.* Полный курс акварели. Техника акварели. Материалы. Пейзаж: учебное издание / перевод с дагест. Н. Панкратовой. Москва : АСТ-Астрель, 2002. 64 с.
17. *Аксенов Ю., Левидова М.* Цвет и линия : практическое руководство по рисунку и живописи. Москва : Советский художник, 1986.
18. *Гордон Л.* Рисунок. Техника рисования головы человека / перевод с англ. Е. Зайцевой. Москва : Эксмо, 2004. 120 с.
19. *Иттен И.* Искусство цвета. 2-е изд. / перевод с нем. Л. Монаховой. Москва : Д.Аронов, 2001. 96 с.
20. *Кириченко М., Кириченко І.* Основи образотворчої грамоти: навчальний посіб. 2 вид. Київ : Вища школа, 2002. 191 с.

Викладач

Повшик С.Я.
Осадца М.З.